

A bolygó elhagyása megfoszt a nyelvtől, mert az általa leképezett jelentések elvesztik érvényüket az ismert világból való kilépés pillanatában. Hasonlóan a vallásos extázishoz, az űrbe való emigrálás is rákényszerít arra, hogy az elme feladja a küzdelmet az ismeretlennel és valamiképp egylényegűvé váljon vele. *„A vonzás feléledésével új konstellációk és kollapszárók ontották magukból a fogalmakat”* (III.6.) A nyelv problémáját a kötetben a képiség orvosolja. A szavakból ikonok lesznek, ezáltal lehetségessé válik a valódi jelentés megmutatása, mert *„a képek ismét közvetlenül a jelenségekhez kapcsolódnak”* (III.8.)

A káprázatbeliek ugyan rálépnek az útra, *„ami a digitális világból való felébredéshez vezet”* (V.2.) küldetésük sikere végig kérdéses marad. Hiába a kozmosz vallásos lüktetése vagy az alkotó megtalálásának ígérete, csak a sötétség és az üresség észlelhető. Mi van akkor, ha az emberiség valóban elhagyja a Földet és az általa ismert világ megszűnik létezni? Vajon képes-e az idegenben megtalálni önmagát úgy, hogy a viszonyítási pontok is értelmüket veszítették? *„Nem érthetjük meg önmagunkat, mert ha a kutatás tárgya és végzője ugyanaz, akkor közösek a határaik is”* (V.3.) A kötet végére Sirokai eljut a madáchi úrmagányhoz, ahol a növényi intelligencia birodalmától távol leginkább az üresség abszolútuma dominál, az egykori Első Föld asztronautái pedig kételkedni kezdenek abban, hogy a leggyorsabb hajó leküzdheti a távolságot köztük és alkotójuk között.

Gyakran érzem úgy, hogy kellene egy speciális tipográfiai jelölés a mosolyra – valamiféle homorú jel, egy hanyatt fekvő kerek zárójel. (Nabokov egy 1969-es interjú során)